

Besluit

Ons kenmerk: ACM/DE/2016/205164
Zaaknummer: 16.0425.52

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering, de kwaliteitsterm en van het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld ingevolge artikel 81a, eerste lid, van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021 voor Liander N.V.

**Pagina
1/10**

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

1. Inleiding en leeswijzer

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uitvoering aan artikel 81a, eerste lid, van de Gaswet. Op grond hiervan moet ACM voor iedere netbeheerder afzonderlijk de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (hierna: x-factor), de kwaliteitsterm (hierna: q-factor) en het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld (hierna: rekenvolumina) vaststellen.
2. ACM stelt dit besluit vast voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021 (hierna: zesde reguleringsperiode). Dit besluit stelt de x-factor, kwaliteitsterm en rekenvolumina vast voor de netbeheerder Liander N.V.
3. Dit besluit bestaat uit een aantal hoofdstukken. Hoofdstukken 2 en 3 bevatten de procedure van totstandkoming en het wettelijk kader van dit besluit. In hoofdstuk 4 staat het dictum verwoord.
4. ACM heeft twee bijlagen toegevoegd aan het besluit. Bijlage 1 bevat een overzicht van de gehanteerde gegevens (op hoofdlijnen) om te komen tot vaststelling van de x- en q-factor. Bijlage 2 bevat de rekenvolumina die ACM met dit besluit vaststelt. ACM verwijst naar de internetpagina van ACM, www.acm.nl, voor de volledige berekeningswijze van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina. Deze bijlagen zijn een integraal onderdeel van onderhavig besluit.

2. Procedure van totstandkoming van dit besluit

5. Voorafgaand aan dit besluit heeft ACM, bij besluit van 30 augustus 2016 met kenmerk ACM/DE/2016/205071, de methoden vastgesteld als bedoeld in artikel 81, eerste lid, van de Gaswet. De in dit besluit opgenomen x-factor, q-factor en de rekenvolumina zijn met toepassing van deze methoden berekend (hierna: methodebesluit).
6. De financiële gegevens die de basis vormen voor de berekening van x-factor worden in belangrijke mate ontleend aan de reguleringsdata die de netbeheerders desgevraagd aan ACM hebben aangeleverd. ACM heeft de meest recente reguleringsdata ontvangen in de periode april 2016 tot en met juli 2016.

7. De gehanteerde gegevens en de berekening van de x-factor, de q-factor (zie Bijlage 1) en de rekenvolumina (zie Bijlage 2) zijn gefaseerd op 20 april 2016, 22 juli 2016 en 1 september 2016 voor een feitelijke controle aan de netbeheerders voorgelegd. ACM heeft reacties ontvangen van verschillende netbeheerders. Mede naar aanleiding van de reacties heeft ACM de berekeningen aangepast en de definitieve x-factor, q-factor en rekenvolumina voor iedere netbeheerder bepaald.
8. Ten overvloede merkt ACM op dat de x-factor, q-factor en de rekenvolumina gewijzigd kunnen worden, indien na onderhavig besluit blijkt dat de gehanteerde gegevens onjuist of onvolledig zijn. Nu uit de methode tot berekening van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina volgt dat de hoogte van de x-factor van een netbeheerder mede is gebaseerd op gegevens die van andere netbeheerders afkomstig zijn, kan een wijziging ook het gevolg zijn van onjuiste of onvolledige gegevens van andere netbeheerders. Mocht achteraf blijken dat de gehanteerde gegevens onjuist of onvolledig zijn, waardoor achteraf moet worden vastgesteld dat bij het onderhavige besluit van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan, dan kan ACM de x-factor en rekenvolumina in dit besluit, indien en voor zover nodig, aanpassen.

3. Wettelijk kader

9. De wetgever heeft ACM belast met de taak een reguleringsystematiek vast te stellen waarmee de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd. Jaarlijks stelt ACM in tarievenbesluiten de maximumtarieven vast die iedere netbeheerder in rekening mag brengen voor het transport van gas aan afnemers en de dat transport ondersteunende diensten. ACM vindt het belangrijk om inzichtelijk te maken hoe deze transport- en aansluittarieven samenhangen met het onderhavige besluit en met de methode tot vaststelling van de x-factor, van de q-factor en van de rekenvolumina voor regionale netbeheerders gas¹ (hierna: methodebesluit). ACM hecht hier aan omdat deze begrippen, en de daarbij behorende besluiten van ACM, onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.
10. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 81 van de Gaswet:

"1. De Autoriteit Consument en Markt stelt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders

¹ ACM stelt dit besluit vast voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021. Dit besluit is van toepassing op de netbeheerders die gas distribueren over transportnetten met een fijnmazig, regionaal karakter. Voor de netbeheerder van het landelijk net stelt ACM separaat de methode van regulering vast.

en met representatieve organisaties van partijen op de gasmarkt, met inachtneming van het belang dat door middel van marktwerking ten behoeve van afnemers de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd, de methode tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering, van de kwaliteitsterm en van het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld, vast. Het besluit tot vaststelling van de methode geldt voor een periode van ten minste drie en ten hoogste vijf jaar.

2. De korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering heeft onder meer ten doel te bereiken dat de netbeheerder in ieder geval geen rendement kan behalen dat hoger is dan in het economisch verkeer gebruikelijk en dat de gelijkwaardigheid in de doelmatigheid van de netbeheerders wordt bevorderd.

3. De kwaliteitsterm geeft de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aan en heeft ten doel netbeheerders te stimuleren om de kwaliteit van hun transportdienst te optimaliseren.

4. De rekenvolumina die een netbeheerder gebruikt bij het voorstel, bedoeld in artikel 81b, zijn gebaseerd op daadwerkelijk gefactureerde volumina in eerdere jaren, of worden door de Autoriteit Consument en Markt geschat indien deze betrekking hebben op nieuwe tarieven.”

11. ACM stelt ten behoeve van het jaarlijkse tarievenvoorstel van de netbeheerders periodiek – voor iedere reguleringsperiode – de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina voor iedere netbeheerder vast. ACM stelt met dit besluit de hoogte van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina vast door de methoden uit het methodebesluit toe te passen. De wettelijke grondslag voor onderhavig besluit is artikel 81a, eerste lid, van de Gaswet:

“1. Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 81b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 81, eerste lid, vast:

- a. de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering,*
- b. de kwaliteitsterm, en*
- c. het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld.”*

12. Iedere netbeheerder zendt jaarlijks aan ACM een voorstel voor de tarieven die zij ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas en de dat transport ondersteunende diensten. Daarbij nemen de netbeheerders de bij onderhavig besluit door ACM vastgestelde x-factor, q-factor en rekenvolumina in acht. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 81b, eerste lid, van de Gaswet:

“1. Iedere netbeheerder die het transport van gas verricht dat bestemd is voor levering aan afnemers zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel

voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas aan die afnemers en de dat transport ondersteunende diensten, met inachtneming van:

- a. het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken,
- b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g,
- c. het bepaalde bij of krachtens artikel 81a,
- d. de formule

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100} \right) TI_{t-1},$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar $t-1$ en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t , en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t , zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;

e. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 39e of 39f, tweede lid, voor zover deze kosten doelmatig zijn;

f. het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij of krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn.”

13. ACM stelt jaarlijks de tarieven vast die de netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas en de dat transport ondersteunende diensten en het verzorgen van een aansluiting en aansluitpunt (hierna: tarievenbesluit).² Dit tarievenbesluit bevat de tarieven die afnemers van gas ten hoogste moeten betalen.

² Artikel 81c, eerste lid, van de Gaswet.

14. Sinds 1 juli 2011 is ACM bevoegd om de begininkomsten van een netbeheerder aan te passen wanneer de begininkomsten afwijken van het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is.³ Deze bevoegdheid is vastgelegd in artikel 81c, vierde lid, van de G-wet. Dit artikel luidt:

“4. Indien de totale inkomsten aan het begin van de periode, bedoeld in artikel 81, eerste lid, niet in overeenstemming zijn met het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, kan de Autoriteit Consument en Markt bij de toepassing van de formule, genoemd in artikel 81b, eerste lid, onderdeel d, in plaats van Tlt-1, de totale inkomsten vaststellen op het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is.”

4. Begininkomsten 2016

15. In het methodebesluit heeft ACM het kader neergelegd om te bepalen of zij gebruik maakt van haar bevoegdheid – als bedoeld in artikel 81c, vierde lid, van de Gaswet – om de begininkomsten gelijk te stellen aan de efficiënte kosten. Het toetsingskader voor de begininkomsten bestaat uit twee toetsen: de toepassingsvoorwaarde en de aanleidingstoets. De uitkomsten van deze toetsen volgen uit het x-factormodel. Dit is uitgewerkt in Bijlage 1 van dit besluit.
16. De toepassingsvoorwaarde houdt in dat er op sectorniveau een verschil bestaat tussen de inkomsten op basis van de wettelijke formule en de efficiënte kosten in het beginpunt. Uit het x-factormodel volgt dat de inkomsten op basis van de wettelijke formule € 170.024.180,- lager zijn dan de efficiënte kosten in het beginpunt. Hiermee is aan de toepassingsvoorwaarde voldaan.
17. Er is aan de aanleidingstoets voldaan als er bij de netbeheerders sprake is van een over- of onderrendement. Er is sprake van een over- of onderrendement wanneer de sectorinkomsten hoger of lager zijn dan de sectorkosten (inclusief een redelijk rendement). Uit het x-factormodel volgt dat de sectorinkomsten € 170.024.180,- lager zijn dan de sectorkosten. Hiermee is aan de aanleidingstoets voldaan.
18. Op basis van bovenstaande stelt ACM de begininkomsten vast op basis van de efficiënte kosten.

³ Stb. 2010, nr. 810.

5. Dictum

19. De Autoriteit Consument en Markt maakt gebruik van haar bevoegdheid als bedoeld in artikel 81c, vierde lid, van de Gaswet en om de begininkomsten voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021 van Liander N.V. vast te stellen ter hoogte van de efficiënte kosten. De begininkomsten van Liander N.V. zijn gelijk aan € 380.662.873,-.
20. De Autoriteit Consument en Markt stelt de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 81a, eerste lid, aanhef en onderdeel a van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021 voor Liander N.V. vast op 1,42 per jaar.
21. De Autoriteit Consument en Markt stelt de kwaliteitsterm als bedoeld in artikel 81a, eerste lid, aanhef en onderdeel b van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021 voor Liander N.V. vast op 0 per jaar.
22. De Autoriteit Consument en Markt stelt de rekenvolumina als bedoeld in artikel 81a, eerste lid, aanhef en onderdeel c van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021 voor Liander N.V. vast overeenkomstig Bijlage 2 bij dit besluit.
23. Dit besluit wordt gepubliceerd op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt (www.acm.nl).

Den Haag,
Datum;

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag. In het bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Bijlage 1

Deze tabel bevat een overzicht van de gehanteerde gegevens (op hoofdlijnen) om te komen tot vaststelling van de x-factor voor de regionale netbeheerders gas.

Resultaten x-factor en q-factor gas	Eenheid	Sector	Cogas	Enduris	Enexis	Liander	REND0	Stedin	Westland	Zebra	
Gegevens berekening x-factor en totale inkomsten											
Begininkomsten 2016	EUR, pp 2016		1.080.459.949	20.195.501	28.219.963	330.110.915	380.662.873	17.074.085	282.544.856	16.130.067	5.521.688
Eindinkomsten 2021	EUR, pp 2021		1.065.227.645	19.852.492	27.783.865	324.505.391	376.479.602	16.865.440	278.831.204	15.656.753	5.252.897
X-factor				1,54	1,51	1,54	1,42	1,44	1,46	1,79	2,19
Overige parameters	Eenheid	Sector	Cogas	Enduris	Enexis	Liander	REND0	Stedin	Westland	Zebra	
WACC BI 2016	%		4,3%								
WACC EI 2021	%		3,0%								
WACC nieuw vermogen 2016	%		3,6%								
WACC nieuw vermogen 2021	%		3,0%								
Samengestelde Output (SO)											
SO	#		911.183.383	17.723.083	24.424.382	288.011.945	311.877.815	13.071.033	236.186.896	14.366.540	5.521.689
Aandeel SO	%		100,0%	1,9%	2,7%	31,6%	34,2%	1,4%	25,9%	1,6%	0,6%
Productiviteitsverandering											
				PV 2013	PV 2014	PV 2015					
Jaarlijkse productiviteitsverandering (2013-2015)	%			-2,65%	-0,06%	-2,28%					
Inschatting productiviteitsverandering 2016-2021	%		0,03%								
Extra kapitaalkosten aansluitdienst											
Extra kapitaalkosten AD 2016	EUR, pp 2016		9.321.133								
Extra kapitaalkosten AD 2021	EUR, pp 2021		32.540.806								

Bijlage 2

Rekenvolumes TD 2017-2021		Eenheid	Rekenvolume Liander
Kleinverbruik (t/m 40 m3/h)			
Vastrecht (TOVT)	#		2.463.086
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc)	#		7.787.862
Profielgrootverbruik (>40 m3/h)			
Vastrecht (TOVT)	#		9.903
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc)	#		697.184
Telemetriegrootverbruik (< 16 bar)			
Vastrecht (TOVT)	#		2.901
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc) lage druk	#		-
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc) hoge druk	#		-
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc) standaard	#		767.140
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc) gestandaardiseerd	#		767.140
Extra hoge druk (>= 16 bar)			
Vastrecht (TOVT)	#		-
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc)	#		-
			Rekenvolume Liander
Periodieke Aansluitvergoeding aansluitingen t/m 40 m3/h			
Lage druk aansluitingen			
0 t/m 10 m3(n)/h	#		2.420.638
10 t/m 16 m3(n)/h	#		11.251
16 t/m 25 m3(n)/h	#		22.573
25 t/m 40 m3(n)/h	#		8.718
Hoge druk aansluitingen			
0 t/m 10 m3(n)/h	#		-
10 t/m 16 m3(n)/h	#		-
16 t/m 25 m3(n)/h	#		-
25 t/m 40 m3(n)/h	#		-
Periodieke Aansluitvergoeding aansluitingen groter dan 40 m3/h			
Lage druk aansluitingen			
40 t/m 65 m3(n)/h	#		3.422
65 t/m 100 m3(n)/h	#		4.465
100 t/m 160 m3(n)/h	#		2.123
160 t/m 250 m3(n)/h	#		1.220
250 t/m 400 m3(n)/h	#		666
400 t/m 650 m3(n)/h	#		352
650 t/m 1000 m3(n)/h	#		196
1000 t/m 1600 m3(n)/h	#		89
1600 t/m 2500 m3(n)/h	#		39
vanaf 2500 m3(n)/h	#		34
Hoge druk aansluitingen			
40 t/m 65 m3(n)/h	#		18
65 t/m 100 m3(n)/h	#		18
100 t/m 160 m3(n)/h	#		18
160 t/m 250 m3(n)/h	#		45
250 t/m 400 m3(n)/h	#		29
400 t/m 650 m3(n)/h	#		37
650 t/m 1000 m3(n)/h	#		23
1000 t/m 1600 m3(n)/h	#		22
1600 t/m 2500 m3(n)/h	#		7
vanaf 2500 m3(n)/h	#		7
Extra hoge druk aansluitingen			
vanaf 40 m3(n)/h	#		1

Bijdragen Eenmalige Aansluitvergoeding t/m 40 m3(n)/h - aansluiting t/m 25 meter**Lage druk aansluitingen**

0 t/m 10 m3(n)/h	#	14.767
10 t/m 16 m3(n)/h	#	139
16 t/m 25 m3(n)/h	#	129
25 t/m 40 m3(n)/h	#	107

Hoge druk aansluitingen

0 t/m 10 m3(n)/h	#	-
10 t/m 16 m3(n)/h	#	-
16 t/m 25 m3(n)/h	#	-
25 t/m 40 m3(n)/h	#	-

Bijdragen Eenmalige Aansluitvergoeding t/m 40 m3(n)/h - meerlengte > 25 meter**Lage druk aansluitingen**

0 t/m 10 m3(n)/h	#	14.106
10 t/m 16 m3(n)/h	#	2.206
16 t/m 25 m3(n)/h	#	1.390
25 t/m 40 m3(n)/h	#	1.674

Hoge druk aansluitingen

0 t/m 10 m3(n)/h	#	-
10 t/m 16 m3(n)/h	#	-
16 t/m 25 m3(n)/h	#	-
25 t/m 40 m3(n)/h	#	-

Bijdragen Eenmalige Aansluitvergoeding > 40 m3(n)/h**Lage druk aansluitingen**

40 t/m 65 m3(n)/h	#	4
65 t/m 100 m3(n)/h	#	62
100 t/m 160 m3(n)/h	#	29
160 t/m 250 m3(n)/h	#	7
250 t/m 400 m3(n)/h	#	5
400 t/m 650 m3(n)/h	#	3
650 t/m 1000 m3(n)/h	#	0
1000 t/m 1600 m3(n)/h	#	0
1600 t/m 2500 m3(n)/h	#	-
vanaf 2500 m3(n)/h	#	-

Hoge druk aansluitingen

40 t/m 65 m3(n)/h	#	-
65 t/m 100 m3(n)/h	#	4
100 t/m 160 m3(n)/h	#	3
160 t/m 250 m3(n)/h	#	0
250 t/m 400 m3(n)/h	#	2
400 t/m 650 m3(n)/h	#	3
650 t/m 1000 m3(n)/h	#	1
1000 t/m 1600 m3(n)/h	#	0
1600 t/m 2500 m3(n)/h	#	0
vanaf 2500 m3(n)/h	#	-

Extra hoge druk aansluitingen

vanaf 40 m3(n)/h	#	-
------------------	---	---